

สารบัญ

บทสรุป 7

Summary 11

คำนำ 15

สุรีรัตน์ กฤชณะรังสรรค์

ป้าไม้มและสายน้ำ...ภูมิทัศน์แห่งวัฒนธรรมไทย 19

ดร. สมศักดิ์ สุขวงศ์

ถอดบทเรียน: การสร้างความรู้จากแผ่นดิน 29

ดร. โอกาส มั่นคง

กว่าจะเป็น....ถักษ์ความรู้จากแผ่นดิน 43

วีณา นำเจริญสมบัติ

งานเขียนของชาวบ้าน

• ไร่มุนเวียน: แหล่งคุณค่าทางอาหาร 55

กาสี ชัย

• หรือป่าทามกุดชาคีมจะเป็นแค่ความทรงจำ 61

ไกรทอง เหง้าน้อย

• គอนໂດປ්ලාສුග්රහායුත්හැගින්තියේයින 69

คาน สาลีงาม และ ไกรทอง เหง้าน้อย

• บทเรียนแห่งความสำเร็จ

นารี นาควัชระ 75

• แนวกันไฟช่วยคน คนช่วยป่า	79
บุญยศ เวชกิจ	
• กระบวนการประสานความร่วมมือ	83
เบญจลักษณ์ ธรรมพร	
• กลอยจากภูพานสร้างงานและรายได้	89
ประนอม วรรณรัตน์	
• ภาษาจะเรียนเพื่อช่วยเหลือ	95
ประพันธ์ วิชาธร	
• น้ำขึ้น-น้ำลงที่ป่าชายเลนบ้านคุณล้อห์	99
ปัญจพร แต้มแก้ว	
• คนรักป่า	105
ผดุงสิทธิ์ สมรูป	
• เสียว – ร้อยใจคนรักป่า	109
พินิจันท์ ทองเสริม	
• หน่อไม้ในขุนเขา ฝ่าฟ้าหิมะโดยองค์กรชุมชน	115
มนตรี มิงเครือ	
• ขุนเขา ดอคนางลາວ กับผู้หญิง	121
เรวดี วรรณฯ	
• ทางเลือกใหม่สู่ความงาม	127
รากรณ์ อ่อนเยียว	
• พระธาตุผาช้างกับการอนุรักษ์ป่า	133
วันนา เครืออินดา	

• ป่าชุมชนบ้านห้วยสะพาน: ป่าชุมชนของคนเมือง วิชาญ อุ่นอก	141
• คุณค่าร่วมสมัย วัชราภรณ์ ฤดดวงค์แก้ว	149
• เรื่องของเห็ด สมนึก โคตรเมือง	155
• ความภาคภูมิใจหรือขึ้นชื่อ ศิริสิทธิ์ จรุญศรี	159
• ชุดบ่อล่อปลา สิงห์ทอง เงินคำ	167
• พิธีกรรมการมัดมือประจำปี สุขศรี ชิตพัทธ์	173
• แก้วโป่งข่มกัญการจัดการทรัพยากรโดยองค์กรชุมชน สุภาพร เครือชัยแก้ว	179
• ยุงตนาดี กับการจัดการป่าชุมชน สุนทรียา อุ่นเขียว	185
• การเลือกพื้นที่ทำไร่หมุนเวียนที่เหมาะสมเดิง อิสรราฐ ทองคำ	191
เอกสารอ้างอิง	196
รายชื่อโครงการปี 2546-2548	198